

თთუესა მარტსა :ზ:

ჯგორეაჲ წმილათა ჴვფემიანესი ღა პისა მისისა ლექსისი*

ყო ესე **ჴვფემიანე** კაცი მოსწრაფჴ და მართალი. **ზა** ესე იყო დიდ ჰრომს შინა. **ზმას** ესხნეს სამათას მონა და სახლეულნი მისნი შემოსილნი სტავრაკითა და ოქროჲსა სარტყლითა შელესულნი იყვნეს. **ზა** ესე იყო უშვილო. და იმარხვიდა იგი დღითი-დღედ ვიდრე მწუხრადმდე და მწუხრი ეზიარის. **ზა** დააგებდეს სამსა ტრაპეზსა სახლსა შინა მისსა ობოლთათჴს უცხოთა და გლახაკათჴს, და ეგრევე მისცემდა გლახაკთა. **ზა** თქჴს **ჴვფემიანე**: «არა ღირს ვარ მისლვად ამას საწუთროსა ქუეყანასა იმრთისასა, რაჲთამცა ღირს ვიქმენ მისლვად და თქუმად მადლი გაბითა ჩემითა». **ზა** ეგრევე მეუღლე მისი, რომელსა სახელი ერქუა **ლნასჴ**. **ჴყო** ესეცა მორწმუნე და მოსავი ღმრთისაჲ; მარადის ილოცვიდა და ევედრებოდა იმერთსა და იტყოდა: «მიბოძე მე, **ღვალო**, უღირსსა მჴვეალსა შენსა შვილიერებაჲ მეუღლისაგან ჩემისა, რაჲთა იყოს იგი ჩემდა სიხარულ და მხიარულება ცხორებასა ამას და წინამძღუარ სულისა ჩუენისა, და უმეტეს წარეჴმადო მოწყალებაჲ გლახაკთაჲ». **ზა** შეისმინა ღმერთმან ლოცვისა მისისაჲ და მისცა მათ ყრმაჲ ერთი წული და განიხარა **ჴვფემიანე** და ცოლმან მისმან იმრთისა მიერ.

2. ზა ოდეს მოიწიფა ყრმაჲ იგი, მისცეს სამოძღუროდ და დაისწავლა ყოველი წიგნები და ყოველი სწავლაჲ სიბრძნისაჲ. **ზა** ოდეს მოიწიფა წესისაებრ, ჰრქუა **ჴვფემიანე** ცოლსა თჴსსა: «მო და ვქმნეთ ქორწილი საყუარელისა ამის შვილისა ჩუენისაჲ». **ზა** ჰრქუა ცოლმან მისმან: «დაამტკიცენ იმერთმან, უფალო ჩემო, სიტყუაჲ ეგე შენი». **ზა** მოითხოვეს სძალი ტომთაგან მეფეთაჲსა და შექმნეს კუბად და დაადგნეს გვრგვინი სამკვდროსა **ჴკლესიასა** შინა **იონიფა-წმიდას**. **ზა** პატიოსანთა მღდელთა შეიყვანნეს კუბასა მას, და იყო სიხარული დიდი ფრიად დღითგან ვიდრე მწუხრადმდე. **ზა** ოდეს დაღამნა დღჴ, ჰრქუა **ჴვფემიანე** ძესა

თჴსსა **ლექსის**: «აღდეგ შვილო, შევედ და იხილე ცოლი შენი და შეისწავე მეუღლჴ შენი». **ზა** აღდგა და შევიდა და პოვა ცოლი მისი კუბასა შინა მჯდომარჴ და განიჴადა ბეჭედი თჴსი და სამეუფოჲ იგი სარტყელი და შეჴჴნა შარითა და მისცა ცოლსა თჴსსა ხუეშიადად და ჰრქუა: «წუ გამოაცხადებ მაგას, ვიდრე არა ჩემ შორის და შენ შორის იმერთმან გამოაცხადოს». **ზა** გამოვიდეს კუბისა მისგან და შევიდეს სარეცელსა თჴსსა, და იყო სიხარული დიდი შუალამემდე კრავთა მათ ღმრთისათაჲ.

3. ზა შუვალამეს ოდენ, ვითარ მიეძინა ცოლსა მისსა, განიჴარა წმიდაჲ **ლექსი**, ქმარი მისი. **ლღილო** განძი თჴსი და განვიდა ღამჴ **სრომეთ** და შევიდა ქალაქსა **ჴლაგტიოლისასა**, და პოვა მუნ ნავი ჴუამალდი. **ზა** შევიდა მას შინა და ჰრქუა მენავეთა მათ: «წარვემართნეთ **სსურეთა**, სადა იგი არს ხერთვისი და ხატი იმრთისაჲ». **ზა** წარვიდეს მიერ და განვიდეს **ხავდიკიად** და პოვნეს მოგზაურნი მეკარაულენი, და შეევედრა მათ და წარვიდა ხერთვისად **სსურეთისა**, სადა იგი არს ხატი იმრთისაჲ. და განვიდა ყოველი ფასი მისი და მისცა იგი გლახაკთა და შეიმოსა სამოსელი საგლახაკოჲ და მივიდა **ჴკლესიასა** **შარიამ-წმიდისასა** და შედგა საწუთეთსა ქუეშე ვითარცა გლახაკი, და ჴელნი თჴსნი ღაწუთა თჴსთა შეიდგნა და სულთ-ითქუმიდა ღმრთისა მიმართ. **ზა** აღილო მარხვად კვრიაკითი-კვრიაკედ და ეზიარებოდა ჴამსა. **ჴოლო** საქმლად მისა იყო ორი უნკიაჲ პური და სასუმლად ორი უნკიაჲ წყალი. **ზა** რომელი შეითხოვის, მისცის იგი გლახაკთა.

4. ზა იქმნა დიდი ძიებაჲ მისი **სრომს** შინა და არა პოვეს, რამეთუ მამამან მისმან წარავლინნა სამათასნი იგი სახლეულნი მისნი ძიებად მისა ყოველსა ქუეყანასა და არა პოვეს უფალი იგი მათი. **ზა** რომელნი მონათა მისთაგანნი შევიდეს **სსურეთა**, ნახეს და ვერ იცნეს უფალი იგი თჴსი, ხოლო **ლექსი** იცნნა თჴსნი იგი სახლეულნი. **ზა** მისცეს მონათა

* კიპენი, I, რედ. კ. კეკელიძე, ტფ., 1918. გვ. 161-165.

სლექსისთა სათხოელი, ვითარცა გლახაკსა, და ვითარცა მოილო მონათა მისთაგან სათხოელი, ჴელნი აღიპყრნა ზეცად და ჰმადლობდა იმერთსა და თქუა: «გმადლობ შენ, აფალო, ჰომელმან ღირს მყავ სათხოელისა წარმოღებად სახლეულთა ჩემთაგან». აკუნ-იქცეს და წარვიდეს სახელნი იგი და ჰრქუეს **„ვეფხიანეს“**, ვითარმედ არა ვპოეთ ძმ შენი საყუარელი. **შა** ჰრქუა **„ვეფხიანე“**: «უნყის აფალმან, არა მივიქცე სარეცელსა მეუღლისა ჩემისასა, ვიდრე არა იმერთმან მომიბოძოს ძმ იგი ჩემი. წრამედ ვტიროდი და ვგოდებდე დღეთა სიბერისა ჩემისათა». ჴგრევე დედა და ცოლი მისი შეიმოსნეს შავითა და შეეყენეს სუეტსა და დაეცნეს პირდაქცევით და თქუა დედამან მისმან: «არა აღვდგე ამიერ ადგილით, ვიდრე არა ვცნა, თუ რაა შეემთხვა ძესა ჩემსა საყუარელსა». ჴგრევე ძის ცოლმან მისმან თქუა: «არა განვეშორო ამიერ ადგილით, ვიდრე არა ვცნა, თუ ვიეთ მოინადირეს მეუღლე იგი ჩემი საყუარელი. **შა** მივემსგავსი გურიტსა მას და არა დავჯდე ხესა ნედლსა, არამედ მარტოდ ვლადებდე და ვეტყოდე თავსა ჩემსა, ვიდრემდე გამომიცხადნეს მეუღლე ჩემი».

5. **შა** ოდეს დაყო ყრმამან მან შუდი წელი **„სსურეთის“** საწუეთესა მას ქუეშე **„შარიამ-წმიდისასა“**, მაშინ ზეცით ანგელოზმან ჴმა ყო და ჰრქუა ეკლესიისა მსახურსა მას: «კაცი, რომელი დგას ეკლესიისა საწუეთესა ქუეშე, შემოიყვანეთ ეკლესიად, რამეთუ ღირს არს შეუფისა წინაშე ზეცათა შინა». **შა**შინ განუკრდა ეკლესიაჲსა მსახურსა მას და თქუა: «ვინმე არს კაცი იმრთისაჲ». **შა** უპყრა ჴელი მისი და შეიყვანა ეკლესიად. მაშინ გულისხმა ყო **„სლექსი“** გულსა შინა თვსსა, ვითარმედ განცხადნების კაცთა შორის საქმშ მისი. **შუ**ნით იცვალა და კუალად მოიქცა **„ხავდიკიათ სსურეთისაჲთ“** და მივიდა ზღვს-კიდესა. **შა** პოვა ნავი და შევიდა მას და თქუა: «წარვიდე **„სავლე-წმიდისა“** სახლსა და მუნ ვერვინ მიცნას მე». **შა** ვითარცა წარჰმართეს ნავი იგი, ქარმან ჰბერა და წარილო და განაგდო თვსსავე ქალაქსა, სადა მამა-დედანი და ცოლი მისი იყვნეს. **შა** ვითარცა გამოვიდა ჴმელად და ვიდოდა გზასა, მეყსეულად შეემთხვა მამა მისი და ვერ იცნა. **ჴოლო** ძემან იცნა მამა თვსი და თაყუანის-სცა მამასა თვსსა და ჰრქუა: «მონაო იმრთისაო, ყავ ჩემ თანა სიყუარული გლახაკისა ამისთვს და მიმიყვანე

სახლად შენდა, რაათა სახლეულთა შენთა ტრაპეზისაგან, რომელ ნეშტი დაუშთებოდის, მით ვიზარდებოდი და იხარებდეს სული ჩემი; და რაათა იმერთმან აკურთხნეს დღენი შენნი, და მოგმადლოს შეუფემან **„აათამან“** და რომელი იგი გაუცხებულ არს შენგან შვილი, მისიცა ნაწილი მოგმადლოს შენ იმერთმან». **ჴოლო** ოდეს ესმნეს სიტყუანი ესე **„ვეფხიანეს“** უცხოჲსა მისგან გლახაკისა, განმზიარულდა გული მისი. **ჩარიყვანა** და ჰრქუა სახლეულთა თვსთა: «ვინცა ამას კაცსა ჰმსახუროს, კურთხევა აფლისაჲ მიიღოს და სახლისა ჩემისაგან ნაწილი აქუნდეს. **შოიყვანეთ „შარიამ-წმიდად“** და აღუგეთ მას სადგური, სადა შევიდოდის და გამოვიდოდის და ვხედვიდე მე, და ტრაპეზისა ჩემისაგან იყოს საზრდელი მისი».

6. **შა** ყვეს ეგრე მსახურთა მისთა და დაეყუდა მუნ და დაყო, რაათგან მივიდა სახლსა მამისა თვსისასა, ათშუდმეტი წელი. **შა** აღილო მარხვაჲ კვრიაკითი-კვრიაკედ და სამჭლად მისა იყო ორი უნკიაჲ პური და სასუმლად მისა ორი უნკიაჲ წყალი. **ჴოლო** სახლეულთაგანნი ავნებდეს. **ხოგნი** წყალსა ამსახურებდეს. **ხოგნი** ლოდათა არცხიებდეს და თავსა გარდაასხმიდეს. **ჴოლო** იგი ხედვიდა და გულის-ხმა ყოფდა, ვითარმედ ესე ყოველი ეშმაკისა მანქანებითა იქმნებოდა კეთილის-მოძულისაგან და ამას ყოველსა სიხარულით მოითმენდა და შეიწყნარებდა. **შა** იყო ოდეს მოინია ჟამი მისი ზეცით წოდებისაჲ აფლისა მიერ, ჰრქუა მსახურსა მას თვსსა: «ძმაო ჩემო, წარვედ და მომართუ მე ქარტაჲ და მელანი და კალამი». **შა** მან მოართუა. **ჴოლო** **„სლექსი“** დაწერა ყოველი, რომელი რაჲ იყო საქმშ მისი და ნიშანი: ოდეს იგი მისცა ცოლსა სარტყელი და ბეჭედი შარითა წახუეული, რომელი საიდუმლოჲ იყო ყოველთაგან. **შა** იპყრა იადგარი იგი ჴელსა მარჯუენესა და ეგრეთ შეისუენა ნეტარმან **„სლექსიმ“** დღესა კვრიაკესა.

7. **შა**შინ ზეცით ანგელოზმან ჴმა ყო ადგილსა მას, სადა იყო პატრეაქი და ყოველი ერი და თქუა: «მოიძიეთ კაცი იმრთისაჲ და ყავთ ლოცვაჲ **„სრომს“** შინა». **შა**შინ ჴმა ყვეს „კივრელჴსონითა“ დიდითა, და ჰრქუეს მეფემან და პატრიაქმან ერსა, რაათამცა დღესა ხუთშაბათსა **„სეტრე-წმიდას“** შეკრბეს და ლოცვა ყვეს. **შა** ვითარცა მოინია დღშ ხუთშაბათი, შეკრბეს **„სეტრე-წმიდას“** და ჴმა ყვეს „კივრელჴსონითა“ და ლიტანიითა დიდითა

და იტყოდეს: «**ცფალო**, გამოგვცხადე კაცი იგი იმრთისაჲ, თუ სადა არს». მაშინ მეორედ ჴმა ყო ანგელოზმან და თქუა: «სახლსა შინა **წეფემიანესსა** არს». ჰრქუა მეფემან **წეფემიანეს**: «ოჲ ძმაო და მოყუასო ჩემო, ოდეს ესევეითარი კაცი იყო სახლსა შინა შენსა, მე რაჲსა არა მითხრობდი?» ზრქუა მას **წეფემიანეს**: «ცხოველ არს **ცფალი**. ზრა უწყოდეს». მაშინ **წეფემიანეს** სწრაფით მოუწოდა მსახურსა მას, რომლისადა გლახაკი იგი მითუალილ იყო და ჰრქუა: «ნუ თუ ვინმე არს ჩუენთა სახლეულთაგანი?» ჴოლო მან ჰრქუა: «ნუ იყოფინ, უფალო. ჴოველნივე ერთ არიან, გარნა გლახაკი იგი, რომელი მომეც მე, დიდნი ლოცვანი და მარხვანი მიხილავს მის თანა. ჴამეთუ კვრიაკითი-კვრიაკედ იმარხავს და საქმლად მისა არს ორი უნკიაჲ პური და ორი უნკიაჲ წყალი სასუმლად».

8. შაშინ სრბით წარვიდა **წეფემიანეს** და ზედა მიადგა ნეტარსა მას გუამსა და პატიოსანთა ნაწილთა წმიდისა **წლექსისთა**. ჴმა უყო და მან არარად მიუგო მას სიტყუად. შივიდა და აჴადა პირსა მისსა და იხილა ბრწყინვალეზაჲ პირისა მისისაჲ, ვითარცა მზს. ზა ანდერძი იგი ქარტად წერილი აქუნდა მარჯუენესა ჴელსა მისსა. ზა მიყო ჴელი **წეფემიანეს**, რაჲთამცა გამოულო ჴელით წერილი იგი. ჴოლო იადგარი იგი შემშქულულ იყო ჴელსა მისსა და ვერ გამოულო. წარვიდა მწრაფლ მეფისა და უთხრა, ვითარმედ: «კაცსა მას, რომელსა ვეძიებდით, ვპოვეთ. ზოშვდმეტი წელი დაუყოფია სახლსა შინა ჩემსა და არა იცოდა **წეფემიანეს**, ვითარმედ შვილი მისი არს». შაშინ უბრძანა მეფემან გარდაგებაჲ ტახტისაჲ, და დადგეს მას ზედა ნეტარი იგი გუამი და პატიოსანნი ნაწილნი წმიდისა **წლექსისნი** და აღდგეს მეფეს და პატრეაქი და სიმრავლეს ერისაჲ და მოვიდეს სანთლებითა და საკუმეველითა და სულნელებითა დიდითა ადგილსა მას, სადა იგი შეყენებულ იყვნეს დედაჲ და ცოლი მისი. ზა ვითარცა ესმა ოხრაჲ ერისაჲ მის დედასა და ცოლსა მისსა, განახუნეს სარკუმელნი სუეტისანი მის. ჴედვიდეს და დაუკრდებოდა და თქუეს: «რაჲმე არიან გუნდნი ესე ერისანი და მეფენი, რომელ მოვლენან ჩუენთა კართა».

9. შოვიდეს მეფეს და პატრეაქი და გუნდი ერისაჲ და ზედა მიადგეს სანატრელსა მას გუამსა და პატიოსანთა ნაწილთა წმიდისა **წლექსისთა**. ზა ჰრქუა მეფემან გუამსა მას

ნეტარისასა: «დალაცათუ ვარ მე ცოდვილი, არამედ მეფე ვარ და ესე კუალად პატრეაქი არს და მამაჲ არს ყოვლისა ქუეყანისაჲ. შოგზბოძე იადგარი იგი, რომელ არს ჴელსა შენსა, რაჲთა ვცნათ, თუ ვინ ხარ შენ». ზა მიყო ჴელი მისი პატრეაქმან და მისცა იადგარი იგი, და პატრეაქმან მისცა დივანდ-ბირსა **წკლესიისა**სა და აღმოკითხვიდა მას. ზა ვითარცა ესმა მამასა მისსა **წეფემიანეს**, მირბიოდა და დაეცა მკერდსა ზედა მისსა გოდებითა და მჴცეთა თვსთა იფხურიდა და იტყოდა: «ვაჲმე გლახაკი ესე და დავრდომილი. ჴვილო ჩემო, ან ვინაჲ-მე მოგელოდი შენ». ზა ოდეს ესმა დედასა მისსა ჴმაჲ იგი გოდებისაჲ, განხეთქნა სარკუმელნი იგი სუეტისანი მის და ვითარცა ორბი ზეცით, ეგრეთ მიფრინვიდა და იტყოდა: «გზამეცით მე, გუნდნო ერისანო, რაჲთა ვიხილო მე კრავი ჩემი». შიინა მწრაფლ და დაეცა მკერდსა ზედა ნეტარისასა მას და ტიროდა: «ვაჲმე გლახაკსა ამას და დავრდომილსა. ჴინაჲ აღვიხილნე ანუ სადაჲთ მოგელოდი, კრაო ჩემო და შვილო ჩემო». ჴგრეთვე ცოლი მისი მივიდა და დაეცა ფერჴთა თანა მისთა, ტიროდა და იტყოდა: «ვაჲმე, ვითარ დაბნელდა გონებაჲ ჩემი და დავადგერ მე მოსალოდებელსა სანუთროხსასა. ჴოლო შენ სანატრელო, მძლე ექმენ ყოველთა ამათ საშუებელთა ამის სოფლისათა და მანქანებათა მტერისათა და განაყენე ცნობაჲ შენი ყოვლისაგან წარმავალისა ამაოხსა. სამგზის სანატრელო და ყოვლითა შემეკობილო, ნეტარ ხარ შენ, რამეთუ დაუტევე საჴსენებელი კურთხევისა შენისაჲ საუკუნოჲ და განუქარვებელი ქუეყანასა ზედა».

10. შაშინ აღდგა მეფეს და პატრეაქი, და მღდელთა აღიღეს ტახტითა მით წმიდაჲ იგი გუამი და პატიოსანნი ნაწილნი წმიდისა **წლექსისანი** და მოაქუნდეს ეკლესიაჲ. ჴოლო უძღურნი და გუემულნი შეემთხუეოდეს, და ბრმათა თუალნი აღეხილვოდეს და არაძლებულნი განმრთელდებოდეს. ზა ყოველნი უძღურნი, რაჲცა ვის რაჲ ევნებოდა, განიკურნებოდეს და ერი შესტყდებოდა და არა უტევებდეს პატიოსანსა გუამსა და წმიდათა ნაწილთა მისთა დამარხვად. შაშინ უბრძანა მეფემან, ზედა ერსა მას თესვად ოქროჲ და ვეცხლი, და ერი მას მიექცა და წარიყვანეს გუამი იგი წმიდაჲ და პატიოსანი საფლავად **იონიფა-წმიდად** ეკლესიაჲ. ზა შვდსა დღესა კრებაჲ იყო და ვინ რას ითხოვდა, მოეცემოდა

და განიკურნებოდა ყოველი უძლურებად ყოველთა კაცთაჲ. **ნ**ა უბრძანა მეფემან და შეაქმნია ლუსკუმად ოქროსად და ვეცხლისად, და მოსხმად მისა მარგალიტითა და თუალითა პატიოსნითა, და შთაუსუენეს პატიოსანი იგი გუამი მას შინა. **ნ**ა მუნქუესვე აღმოჴდა

სული სულნელებისად ლუსკუმისა მისგან და ვინ რას ითხოვდა, მიეცემოდა. **ჟ**ოლო აღესრულა თთუესა აგვსტოსსა და მივიდა წინაშე **ა**ფლისა, ვიდრეცა სუროდა, **ქ**ომლისად არს სუფევად ძალი და დიდებად და თაყუანის-ცემაჲ უკუნითი უკუნისამდე, ამინ.

